

EGYHÁZMEGYEI TANULMÁNY – GYÜLEKEZETEINK A KORONAVÍRUS IDEJÉN (2020-2021)

„Sámuel pedig fogott egy követ, felállította Micpá és Sén között, és elnevezte Eben-Háezernek, mert ezt mondta: Az ÚR segített el bennünket egészen idáig! (1Sám 7,12)

Bevezetés

A 2021-es évvel kapcsolatosan a tanulmányi jelentés keretein belül megvizsgálásra került, hogy a koronavírus járvány milyen hatással volt gyülekezeteinkre. A vizsgálatnak három szakaszát ismertetem. Az első lépésben a lelkipásztoroktól kértem be adatokat a gyülekezeti élettel kapcsolatban (lélekszám, kazuáliák, pénzügyi adatok, szolgálatok a COVID alatt) közel 40 kérdésre. A megyéből 25 gyülekezetből érkeztek válaszok, anyaegyházközségek, társegyházközségek és missziós gyülekezetektől vegyesen. A kérdések nemcsak a Covid által sújtott időszakot foglalják magukba, hanem az előtte lévő két évet, a 2018-2019-et is. Ezúton is köszönöm mindenkinek a választát! A kérdések feldolgozása során jöttem rá arra, hogy miket kellett volna máshogy megkérdezni, akár az egyértelműség, akár a későbbi kiértékelés miatt. A kérdőív utolsó kérdései egészen személyesek lettek, ezeket nehéz külön vizsgálni, de szép bizonyágtételei annak, amit Sámuel is megtapasztalt: *„Az ÚR segített el bennünket egészen idáig!”*

A válaszok beérkezése után az adatok bevitele és elemzése kezdődött. Természetesen minden nézőpont kérdése. Az információkat különböző szándékkal és céllal lehet szűrni és értékelni. A vizsgálat során a hitvallásaink és református értékeink szűrőjén kívántam mérni és az összefüggésekre eljutni. *„Igaz egyház az, amelyben megtalálhatók az igaz egyház ismertetőjelei, elsősorban Isten igéjének törvényes és tiszta hirdetése. Egyszersmind részesednek a sákramentumokban is, amelyeket Krisztus rendelt és az apostolok adtak tovább, és éppúgy élnek velük, ahogyan az Úrtól átvették”¹*. A szolgálatok összehasonlítása nehéz feladat. Minden lelkész és gyülekezet más-más adottságokkal, ajándékokkal bír, több esetben a még pontosabb képért különbséget tettem 200 fő feletti és alatti gyülekezetek között. A lehetőségek is különbözőek lehetnek gyülekezetenként. A járvány idején az is meghatározó, hogy mely lelkészek voltak betegek, szorultak kórházi kezelésre, esetleg családtagjaik betegsége, állapota miatt kényszerültek az átlagnál nagyobb óvatosságra.

¹ II. Helvét Hitvallás XVII. rész

Az alábbi sorrendben kívánom bemutatni a vizsgált területeket.

1. Választói névjegyzék
2. Kazuális alkalmak
3. Pénzügyi megfigyelések
4. Hitoktatás, táborok, konfirmáció
5. Misszió
6. Üzenetek

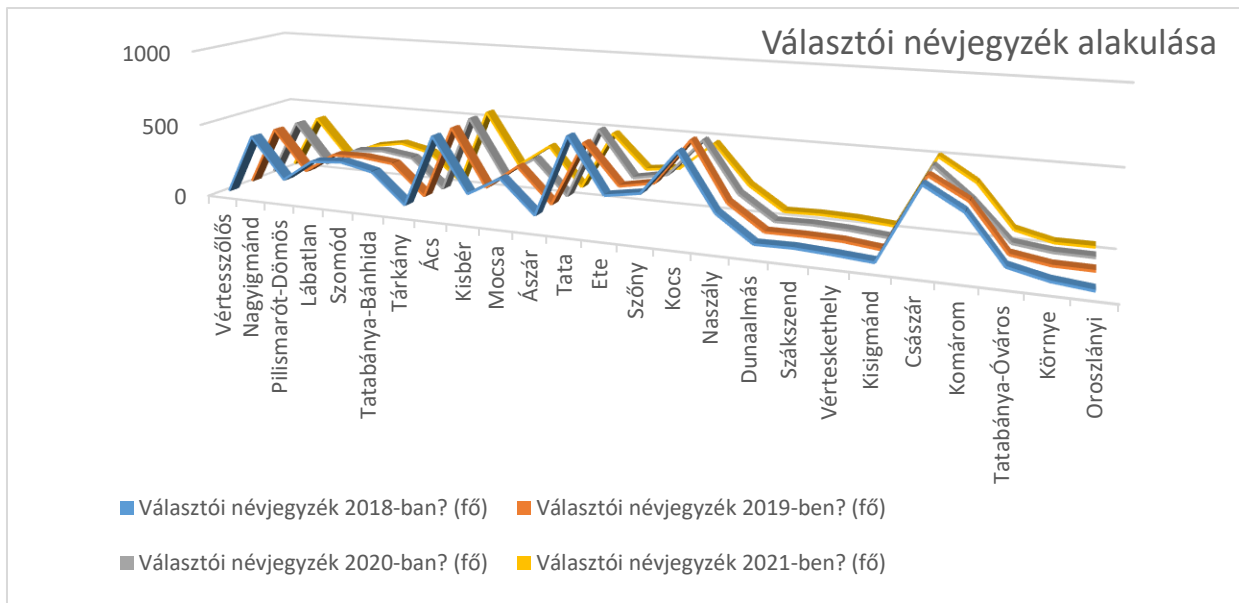
A vizsgálat harmadik része a legfontosabb – mit kezdünk az adatokkal, a következtetésekkel? Hogyan fogunk reagálni egy következő krízisre, gyülekezeteinket megszorító eseményre? Milyen következményei lesznek majd a jövő egyházára a jelenben meghozott döntéseink? Olyan kérdések ezek, amelyeken a lelkészeknek és gyülekezeteknek közösen kell imádkozniuk, gondolkozniuk és döntést hozniuk.

1. Választói névjegyzék

„Az egyházak, válaszul a járvány által keltett félelemre, Istenben bíznak, kinyilvánítják hitüket, és szeretetben cselekednek. Felelősségvállalásra és útmutatásra kapunk indítást ebben a helyzetben. Hitünk szolidaritásra hív, továbbá arra, hogy tartózkodjunk a bűnbakkereséstől és attól, hogy a járványt Isten büntetéseként magyarázzuk. Az egyházak, miközben elfogadják a biztonsági intézkedéseket, arra szólítják fel az illetékes nemzeti és nemzetközi testületeket, hogy gondoskodjanak a szükséges infrastruktúra fenntartásáról.”²

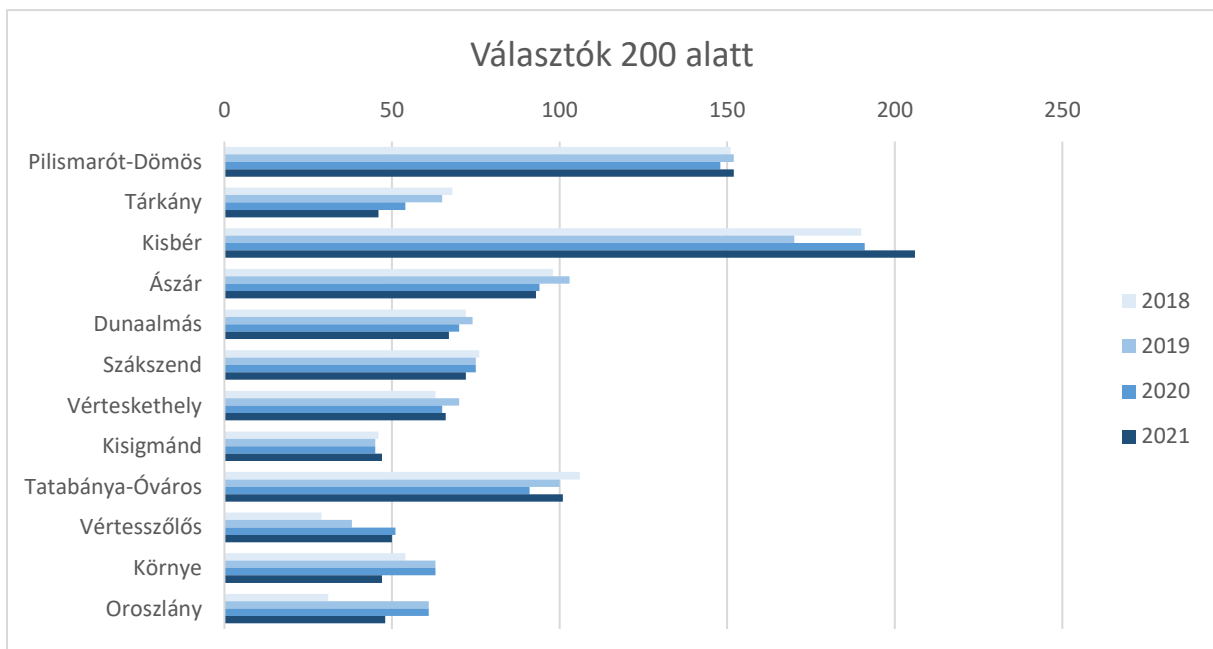
Gyülekezeti életünk egyik fontos mérőszáma a választói névjegyzék. Bár erről a hatályos egyházi törvény határoz, mégis különböző szigorúsággal változtatnak a presbitériumok rajta. Így végletekig menő összefüggéseket nem tudunk belőlük leszűrni, de bizonyos folyamatokat észre lehet venni négy év távlatából.

² Európai Protestáns Egyházak Közössége (GEKE) - „Egyházak együtt a járványban” - protestáns nézőpontok 2021

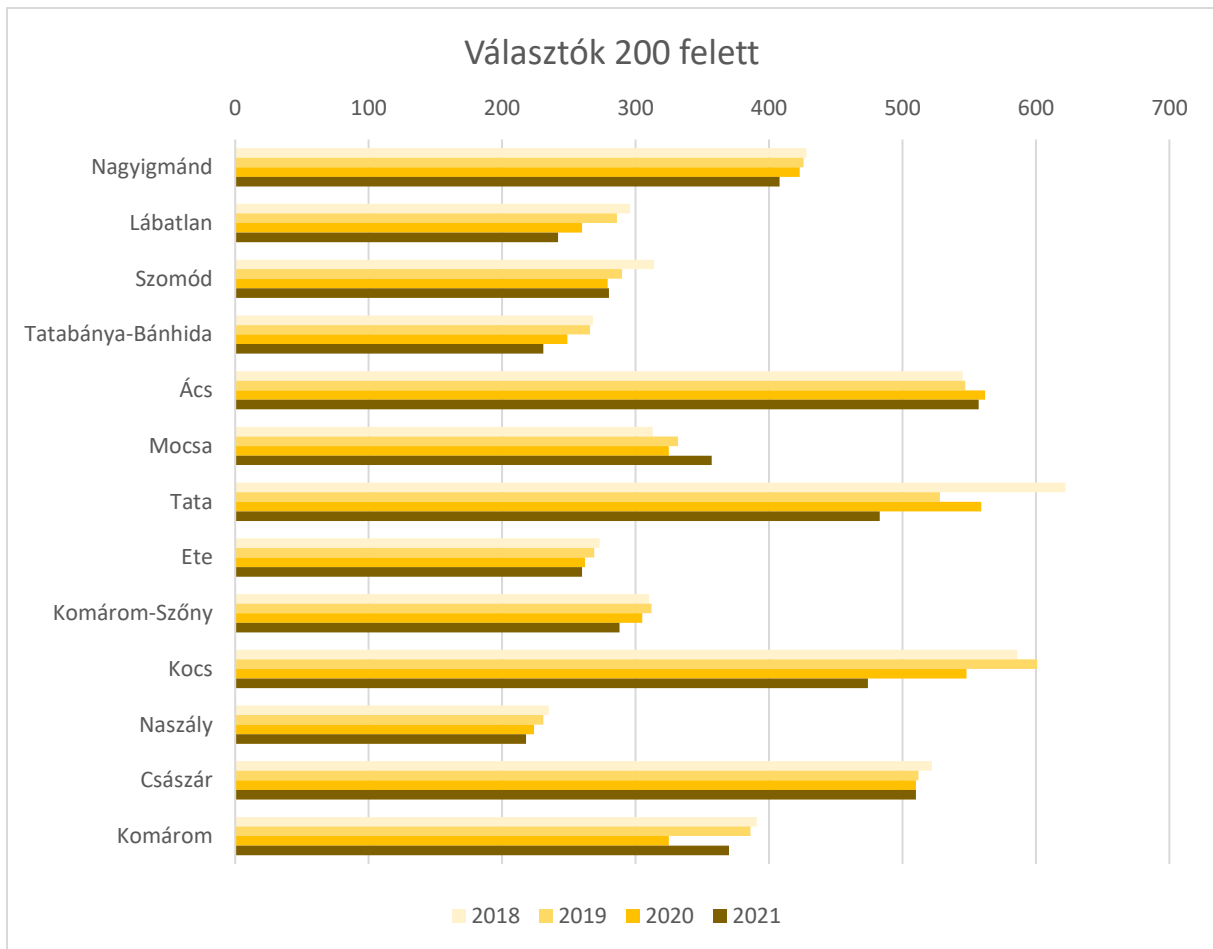


(Választói névjegyzék alakulása 2018-2021 között – az összes gyülekezet választát tartalmazva)

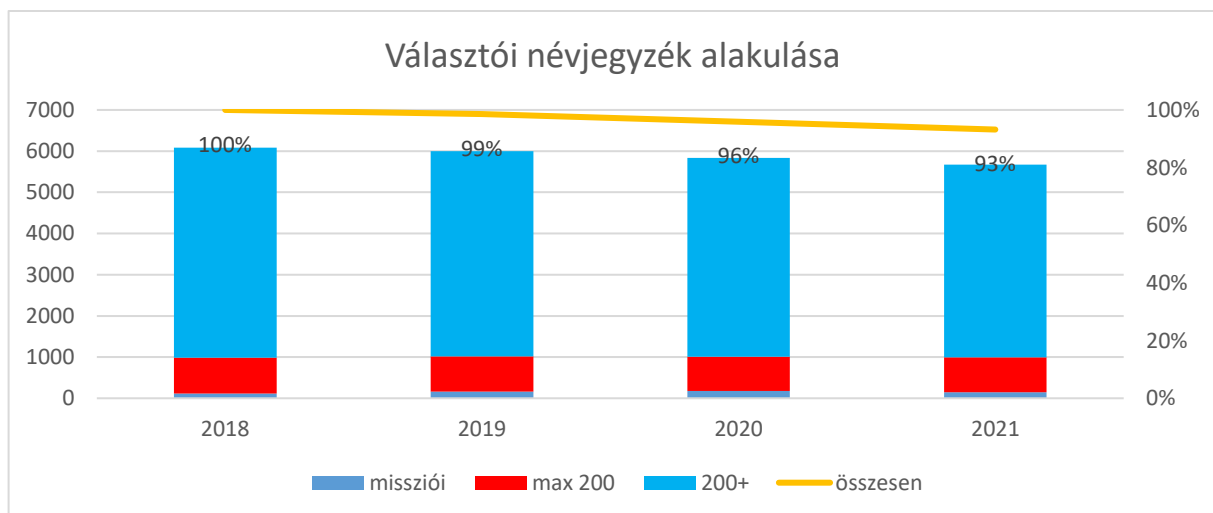
A diagram világosan rámutat arra, hogy óriási változások nem történtek az elmúlt években, a járvány ellenére sem. Azonban a számokat jobban megnézve, csak a vizsgált 25 gyülekezetnél a négy év alatt 1303 temetés volt, míg konfirmáció „csak” 732 db. A különbség talán már a választói névjegyzékben is észrevehető. Míg 2018-ban a vizsgált gyülekezetekben 6087 fő volt, addig 2021-re ez a szám már 5673 fő. Érdekes azt is megnézni, hogy miként változott a 200 fő alatti és feletti gyülekezetek esetében a választói névjegyzék.



(200 fő alatti gyülekezetek választói névjegyzékének alakulása 2018-2021 között)



(200 fő feletti gyülekezetek választói névjegyzékének alakulása 2018-2021 között)

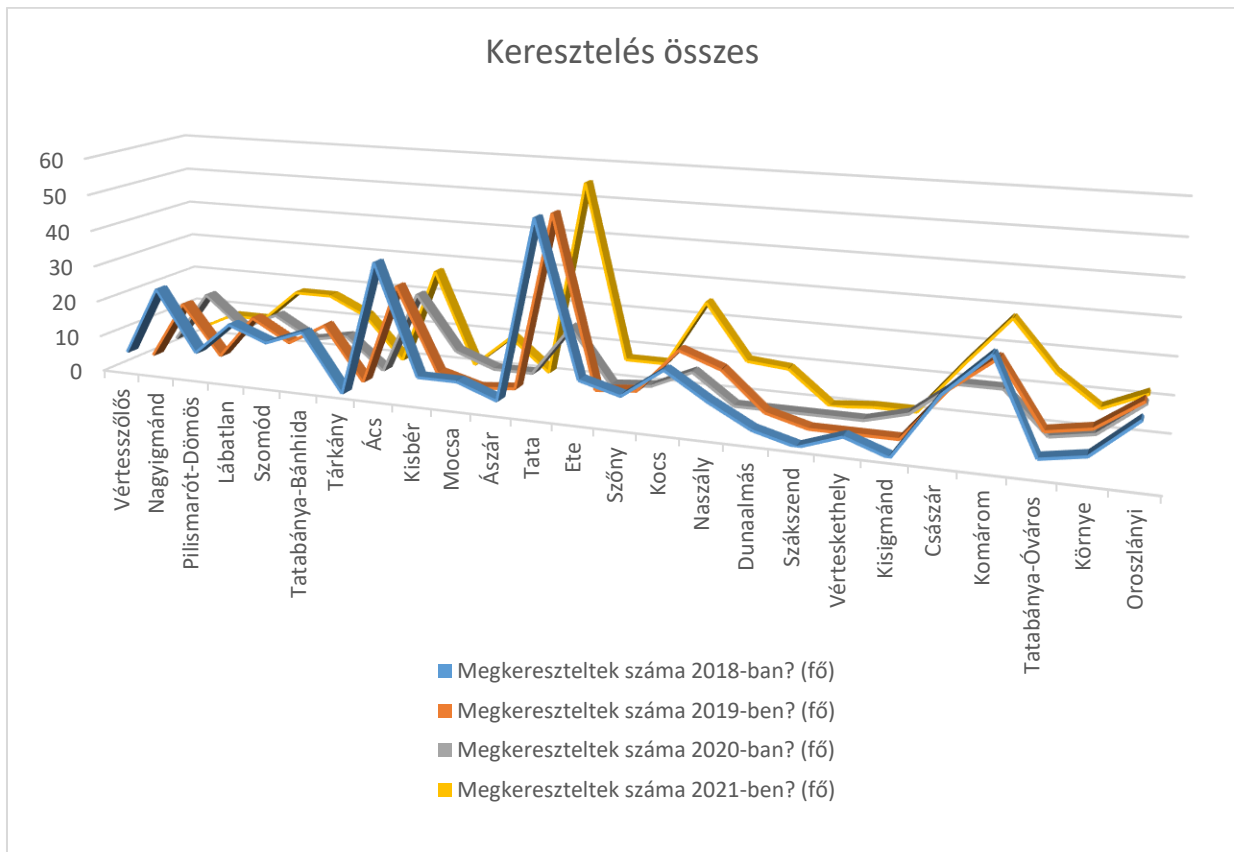


Az igazi képet azonban a fenti diagram tárja elénk. Ebből jól látható, hogy az igazi csökkenés nem a kisebb gyülekezetekben történt, hanem a nagyobb, 200 fő feletti közösségekben. Közel 500 fővel csökkent ezeknek a gyülekezeteknek a létszáma, 4 év alatt, közel 10 %-kal. Érdekes kérdés lehet feltárni ezeknek az okait. Tényleges csökkenésről van szó, vagy csak a kritériumokat kezdték el jobban betartani a presbitériumok?

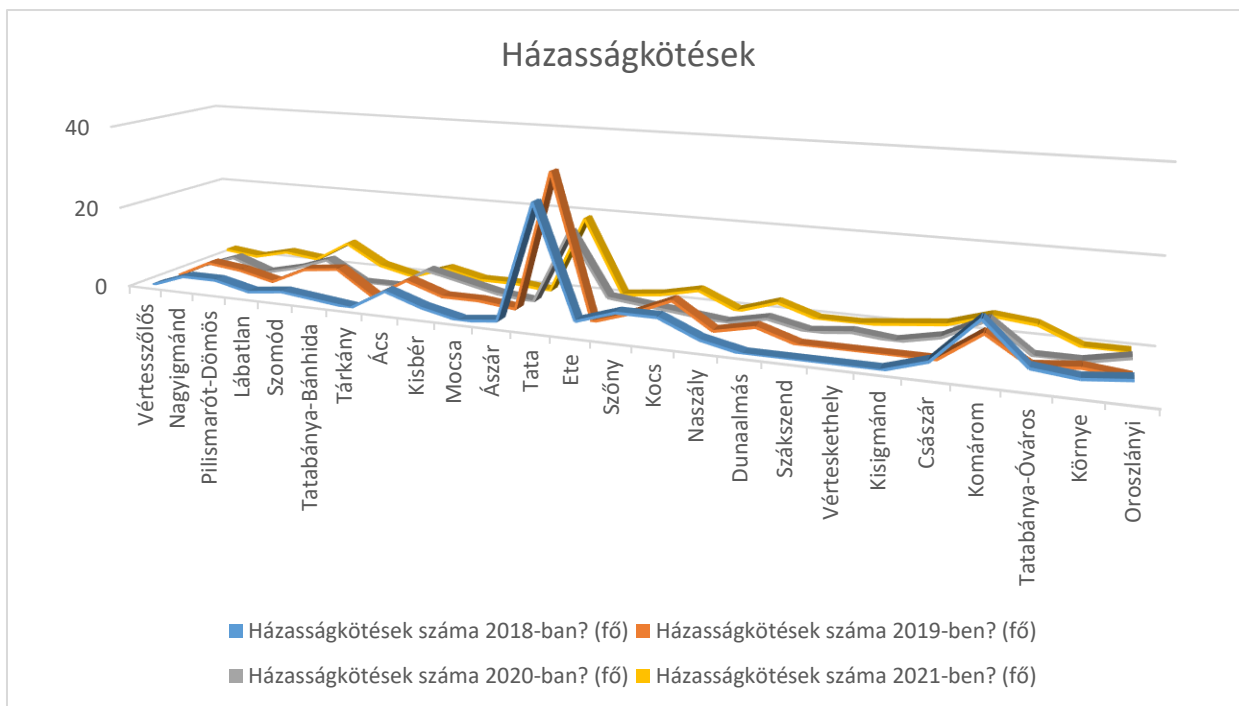
2. Kazuális alkalmak

A járvány következtében a leglátványosabb anomáliák a keresztelés, esketés és temetések esetében voltak. Ezek közül a járvány legnehezebb időszakában csak a temetési szolgáltatásokat lehetett elvégezni. A sákramentumot gyülekezeti közösségben nem lehetett megélni, az esküvőket sokáig tilos volt megtartani. Sok gyülekezetben ezeket az ünnepélyes alkalmakat a következő évekre tolták el a családok, házaspárok. 2018-2019-ben a vizsgált gyülekezetekben közel 100 gyerekkel kereszttünk meg többet, mint 2020-2021-ben. Házasságkötésből közel 50 db „hiányzik” a járvány időszakában. Jó reménység szerint ezek a keresztelők az idei évben és a következőkben pótlásra kerülnek.

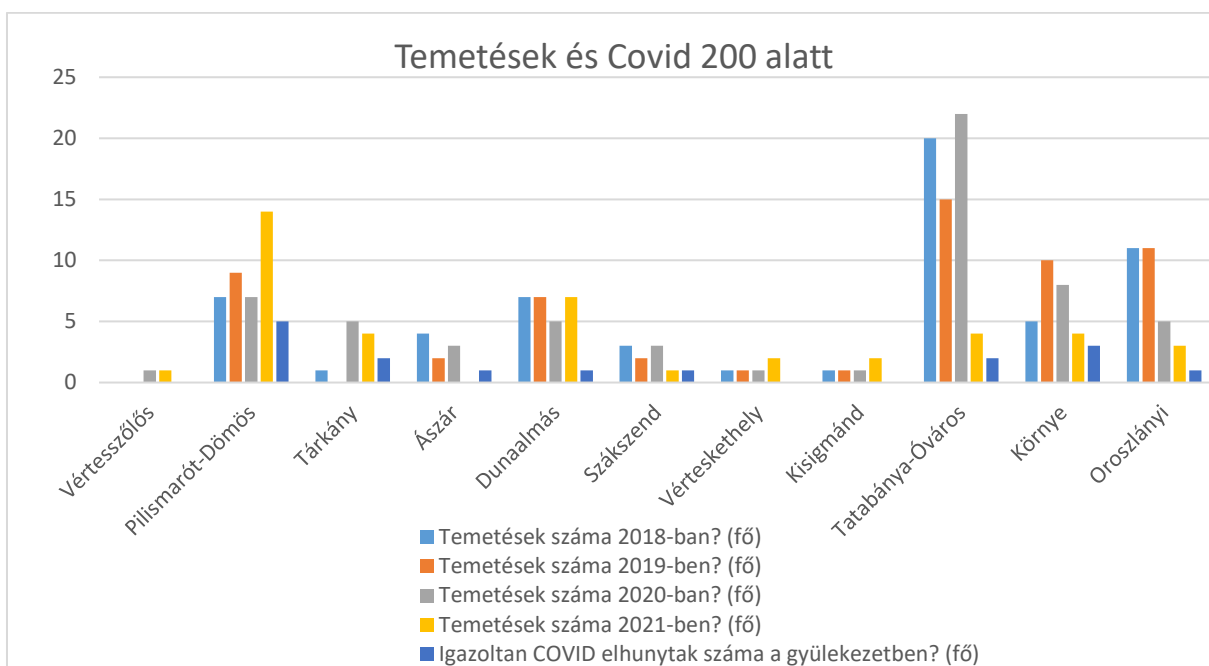
Temetések tekintetében nem történt érdemi változás. 2018-2019-ben 649 db, míg a járvány éveiben 654 temetés volt a vizsgált gyülekezetekben. Ezekből közel 15% volt a COVID által bekövetkezett halálozás, azaz 93 db ilyen temetés, búcsúztatás volt.



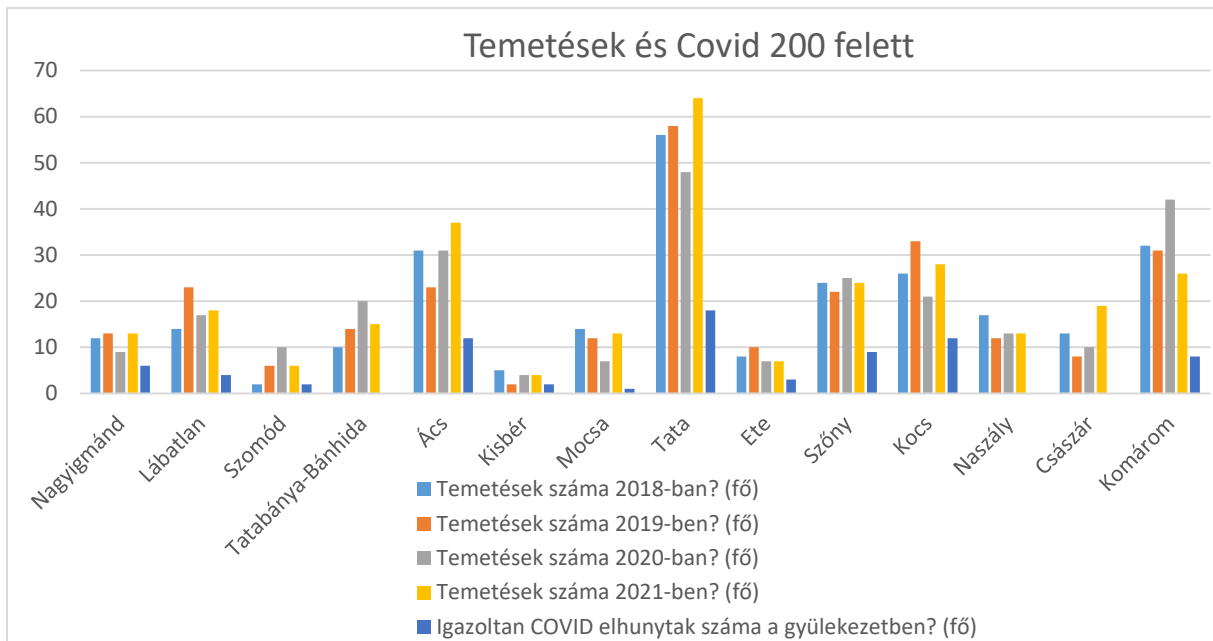
(Keresztelések 2018-2021 között)



(Házasságkötések 2018-2021 között)



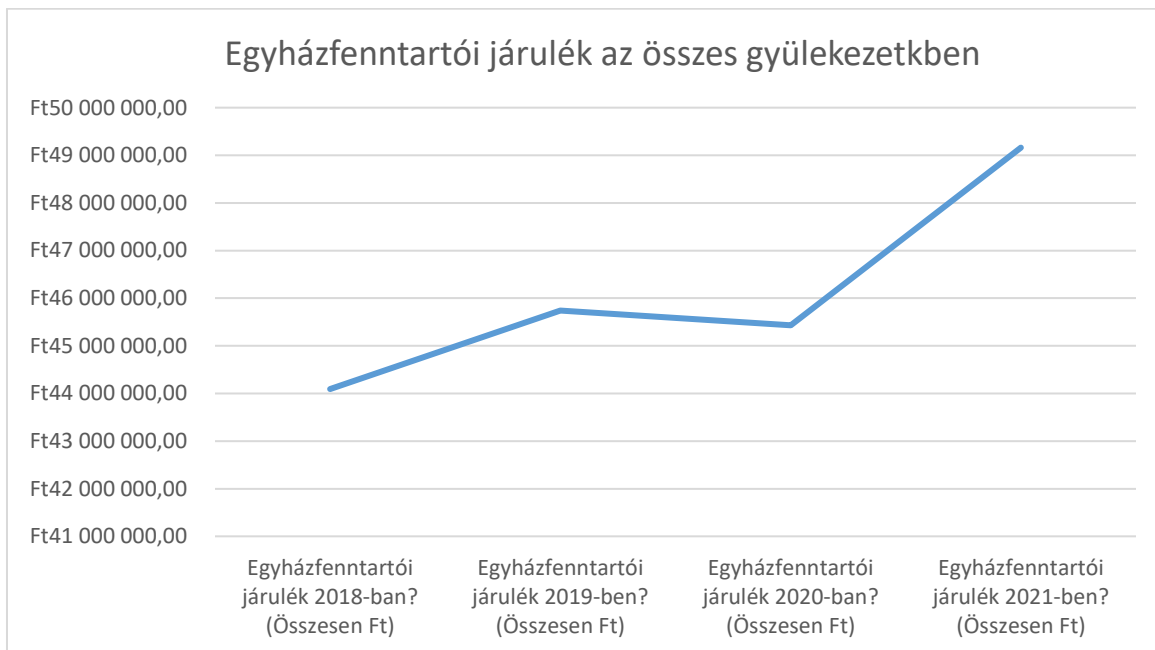
(Temetések 2018-2021 között a 200 fő alatti gyülekezetekben)

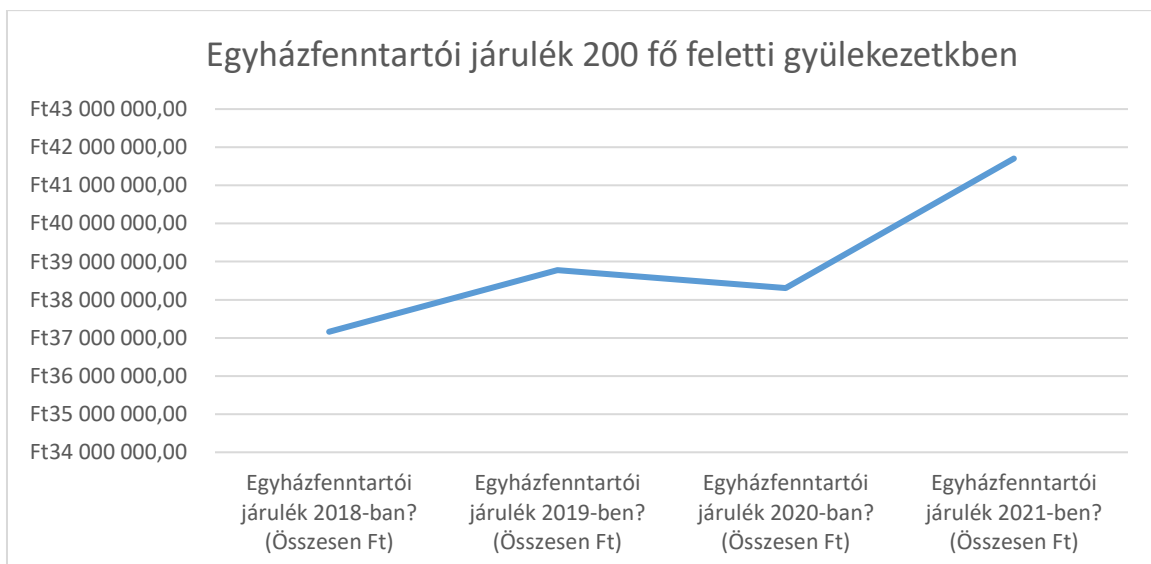
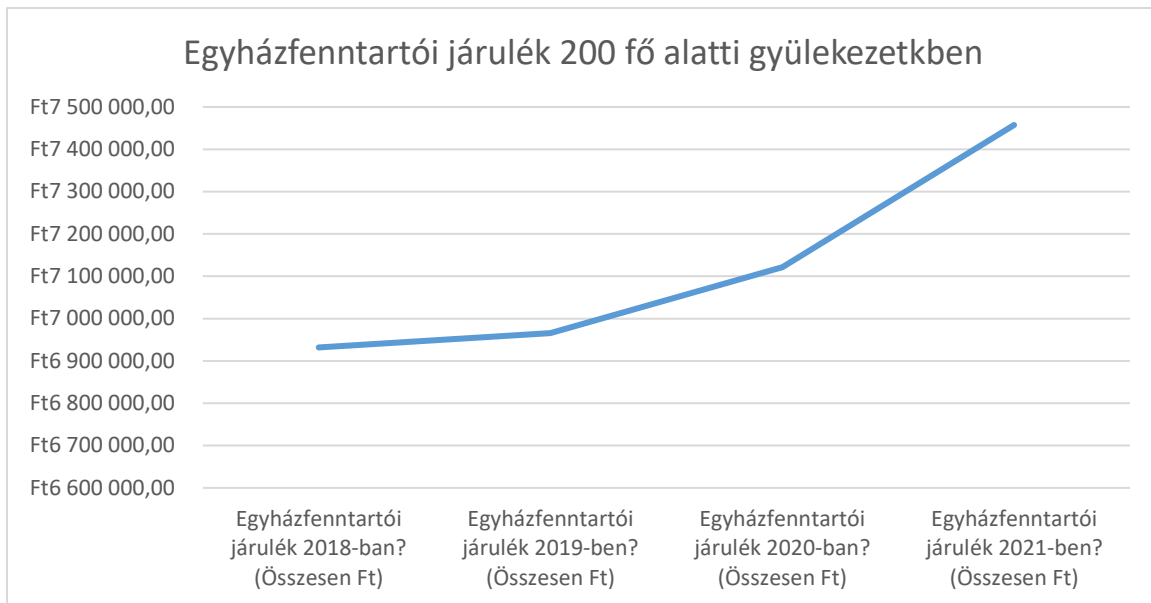


(Temetések 2018-2021 között a 200 fő feletti gyülekezetekben)

3. Pénzügyi megfigyelések

A legtöbb adat és a legtöbb következtetésre érdemes megfigyelés az egyházfenntartói járulékok és a perselypénz bevételeiből szűrhető le. Míg a választói névjegyzék több szempontból sem mérvadó, addig a befizetett összegek, akár készpénzben, akár utalással eljuttatva, biztos visszajelzés lehet a gyülekezeti tagok aktivitásával kapcsolatban. Az egész tanulmány megtölthető lehetne az ezekből származó adatokkal, összefüggésekkel és következtetésekkel, én csak a legfontosabb statisztikákat szeretném felvillantani.

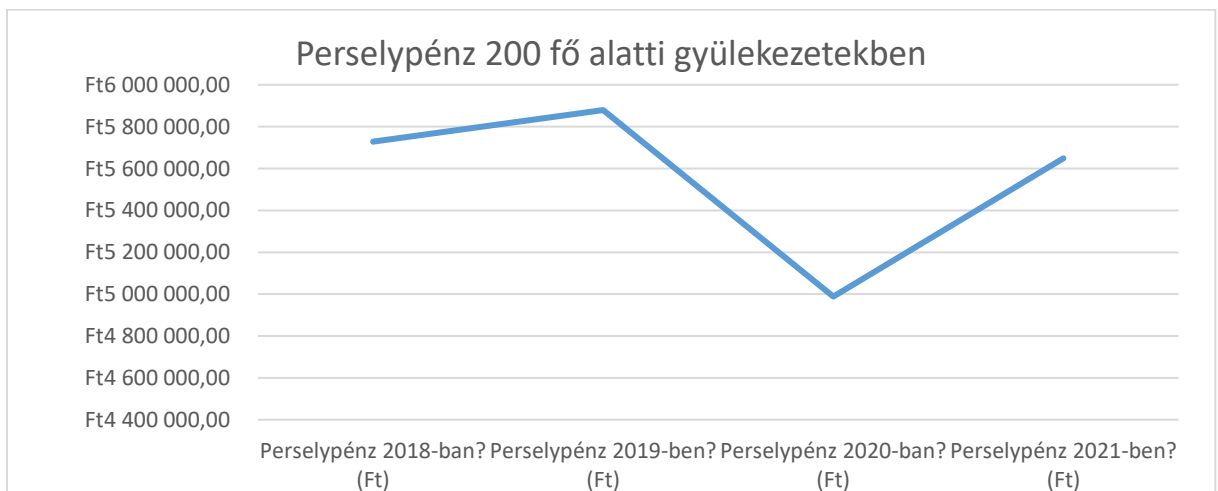
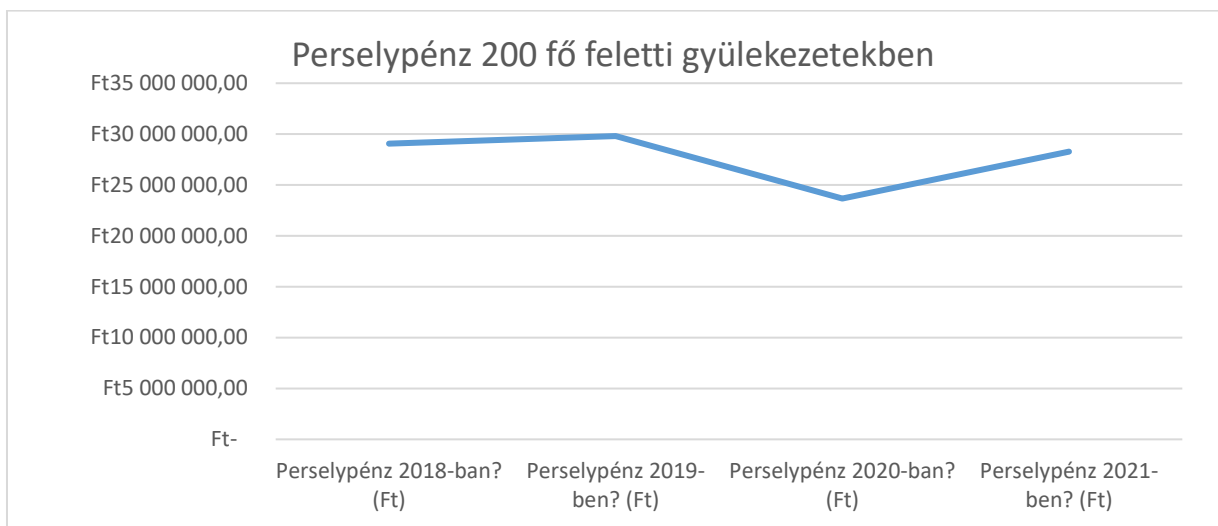
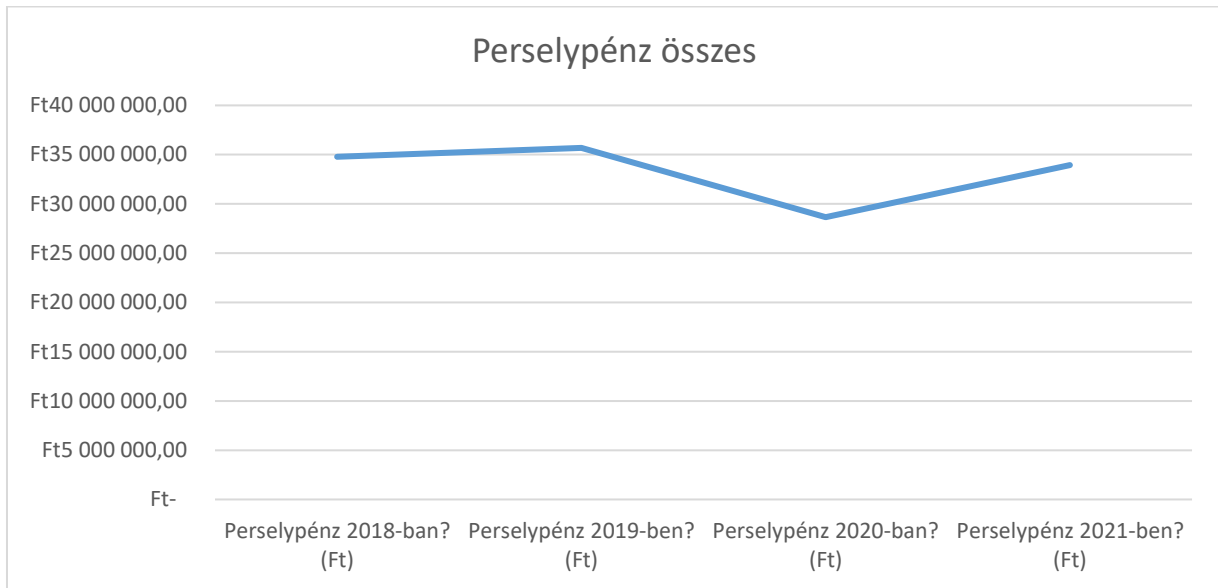


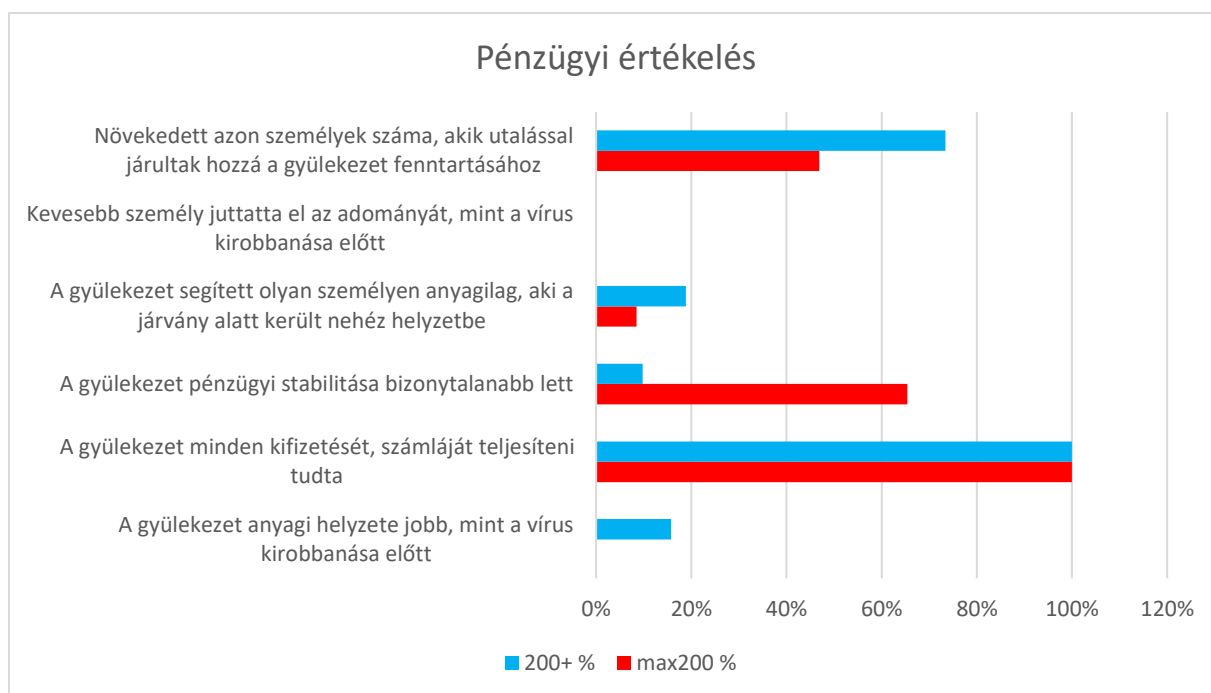


Talán elsőre meglepők lehetnek a fenti táblázatok adatai. A járvány miatt kevesebb alkalom volt arra, hogy a gyülekezeti tagok kifejezhessék adományaikban hálaáldozatukat, mégis az egyházfenntartói járulékok növekedtek. Közel 7%-os növekedés van 4 év alatt, ami közel 5 millió forintos többletet jelent. Természetesen ennek is több oka lehet (akár az infláció mértéke is), amiről érdemes beszélni, megvitatni a problémákat és megosztani a jó tapasztalatokat. A kérdőívben sokan úgy jeleztek vissza, hogy a gyülekezeti tagok közül egyre többen élnek a rendszeres utalás lehetőségével, ami nagyban megkönnyíti a költségvetések tervezését.

A perselypénzeknél egy nagyobb visszaesés mutatkozott. Itt közel 8 millió Ft-os hiány keletkezett a 2018-2019 és 2020-2021 között. A járvány időszakában az istentiszteleti alkalmak hiányában a perselyadományok sem érkeztek meg a megszokott formában. Bár többen itt is igyekeztek az utalásban feltüntetni az erre a célra szánt összeget, mégis komoly 12 %-os hiány

keletkezett. A 200 fő feletti gyülekezeteknél ez a hiány kevésbé volt éles, mint a 200 fő alatti gyülekezeteknél. Ennek az okairól érdemes tovább gondolkodni.





(Pénzügyi értékelés – Hogyan változott a gyülekezeti pénzügyi helyzete a járvány alatt?)

Kékkel a 200 fő feletti, pirossal a 200 fő alatti gyülekezetek)

A fenti diagramon is jól látszik, hogy a nagyobb gyülekezetek érezhetően – és számokkal is alátámasztva - jobban reagáltak a járvány okozta gyülekezet gazdasági kihívásokra. A további még nagyobb különbségek elkerülése végett, érdemes lenne a közös tapasztalatokat, gazdálkodási ötleteket egyeztetni. Istennek legyen hála minden adományért és önzetlen segítségnyújtásért a járvány miatt bajbajutott emberek számára. Örömteli, hogy a diakónia, mint az egyház egyik alapismérve, még ebben az időszakban is megjelenhetett egyes gyülekezetekben. „A diakóniai szolgálat³ az egyik legfontosabb területe annak, hogy a gyakorlatban tegyünk bizonyosságot Isten kegyelméről. A keresztyén diakónia a Covid-19-válság idején számos területre terjed ki, ezek háromféleképpen csoportosíthatók: kihívások felebarátaink és embertársaink jólétét illetően; kihívások teremtménytársainkat és általában a teremtettséget illetően; és kihívások azt a képességünket illetően, hogy biztosítsuk munkánk folyamatosságát, és így segítsük elő a társadalmi, környezeti és gazdasági fenntarthatóságot.”

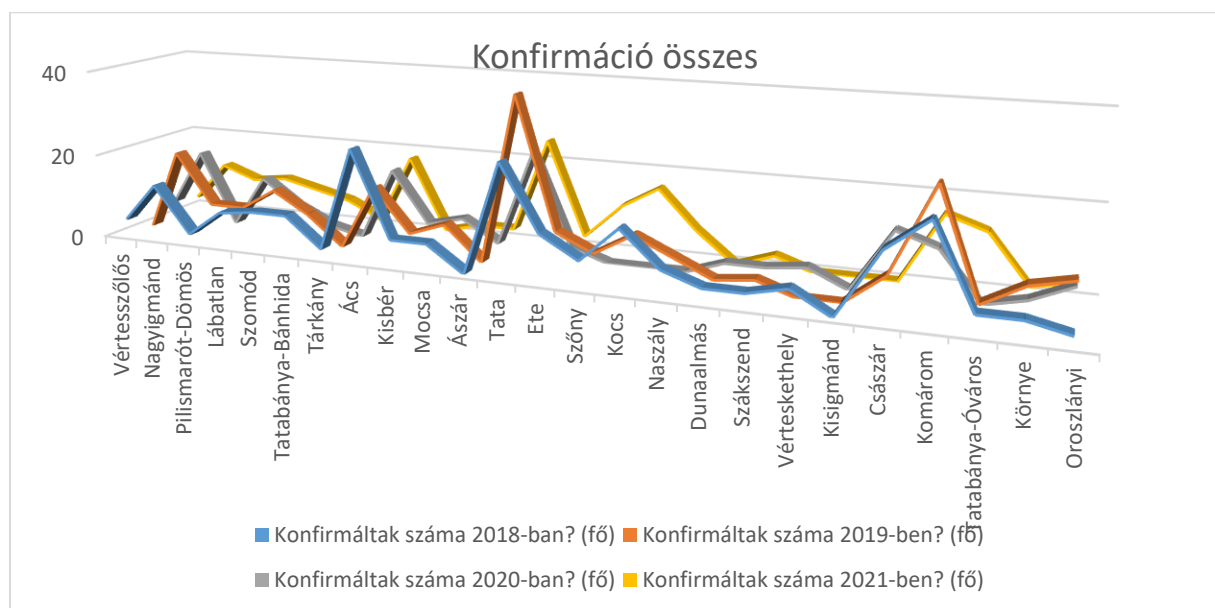
4. Hitoktatás, táborok, konfirmáció

„Aggódunk az oktatás miatt, hogy a meghosszabbított lezárások, ezek következtében az otthoni online iskoláztatás, a digitális eszközök és képességek egyenlőtlen eloszlása, továbbá kulturális és létfontosságú foglalatosságok, mint a művészetek és a zene vagy a vallás, etika és

³ Európai Protestáns Egyházak Közössége (GEKE) - „Egyházak együtt a járványban” - protestáns nézőpontok 2021

filozófia elhanyagolása sérti a legsebezhetőbbek oktatását és lehetőségeit. Végül pedig magukra hagyja a tanulókat bizonytalanságaikkal és aggodalmaikkal.”⁴

A gyülekezetek jövője, a legfiatalabbakkal való foglalkozásban rejlik. Jézus parancsa szerint végezzük: „Engedjétek hozzám jönni a kisgyermeket!” (Mk 10,14). A járvány talán az oktatásra mérte a legnagyobb csapást és támasztotta a legnagyobb kihívást. Az oktatási szokásaink, a számítástechnikai kompetenciák egy hét alatt annyit fejlődtek 2020 márciusában, mint az azt megelőző évtizedben. A hittanórák és a konfirmációs előkészítők megtartása több gyülekezetben komoly kihívást jelentett. Természetesen itt sem lehet teljes képet adni, hiszen más-más gyakorlat él gyülekezeteinkben az előkészítővel kapcsolatban. Van, ahol a hitoktatás keretein belül végzik a felkészítést, máshol külön alkalom van rá tartva. A számokból azt láthatjuk, hogy a vizsgált gyülekezetekben a konfirmációra közel 100 fiatal esetében nem került sor. Míg 2018-2019-ben 415 fő, addig a járvány éveiben 317 fő konfirmált. Kérdés, hogy a kimaradó személyek számára lesz-e még lehetőség a pótlásra? A konfirmációval kapcsolatos problémák a járványtól függetlenül is előttünk vannak, ez az időszak talán még jobban felerősítette a probléma meglétét, a változtatások megvitatását.



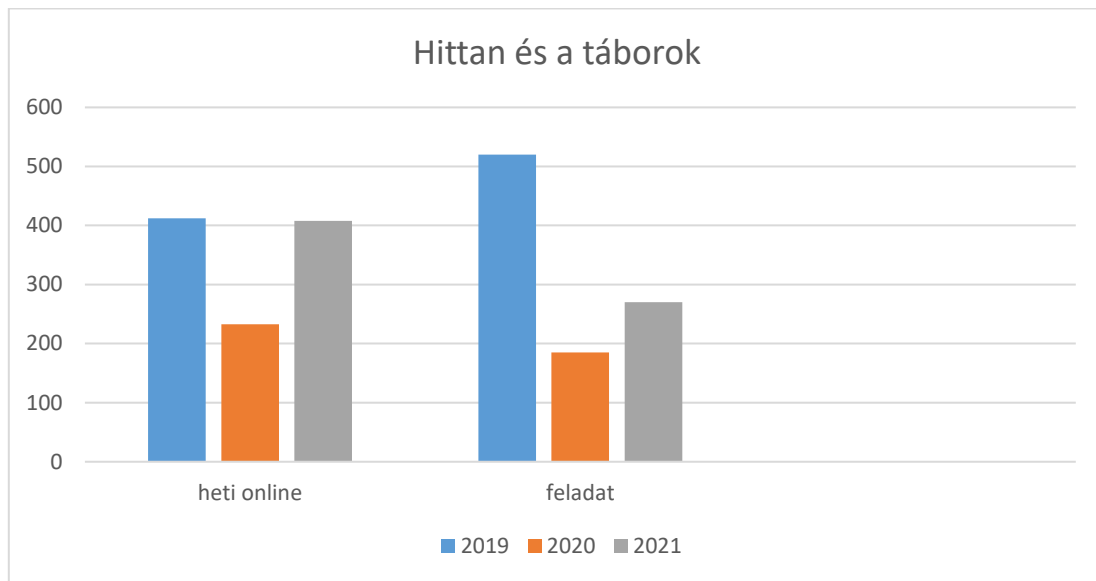
(Konfirmációk alakulása 2018-2021 között a gyülekezetekben)

A hitoktatás mostoha szerepbe kényszerült a járvány első hullámában. Több iskola is kérte, hogy a gyerekek túlterheltsége miatt, ne tartsanak órákat online jelenléttel, hanem inkább feladatokat adjanak ki. Igaz, ez a járvány első hullámában volt „bevett szokás”, később már ilyen utasítás, kérés nem volt, sőt a Zsinat Oktatási Irodája külön kérte a hitoktatókat⁵,

⁴ Európai Protestáns Egyházak Közössége (GEKE) - „Egyházak együtt a járványban” - protestáns nézőpontok 2021

⁵ <https://reformatus.hu/oktatas/hirek/miert-epp-hittan-maradjon-el/>

lelkészeket, hogy tartsák meg óráikat. A hitoktást nehéz számokkal mérni, hiszen közvetlenül kevés helyen látszik az elvégzett munka „eredménye”.



(Hittantáborok létszáma a gyülekezetekben. Az oszlopok jelentése: 1. Heti szinten online órák tartása, folyamatos kapcsolattartás a diákokkal. 2. Online óra nélkül, csupán feladatok kiosztása, részleges kapcsolattartás)

Az adatokból jól látszik, hogy a 2020-as év táborai messze alul múlták az azt megelőző évet. Ennek több oka is lehet, egyáltalán nem tartottak tábort, vagy más módon, kötöttebb módon lehetett táboroztatni (létszám, higiénia). Az viszont látszik, ahol volt hitoktatás, online aktív jelenléttel, ott hamarabb visszaállt, visszaállhat a járvány előtti táboroztatás. Ennek okairól érdemes külön is gondolkodni a gyülekezetekben.

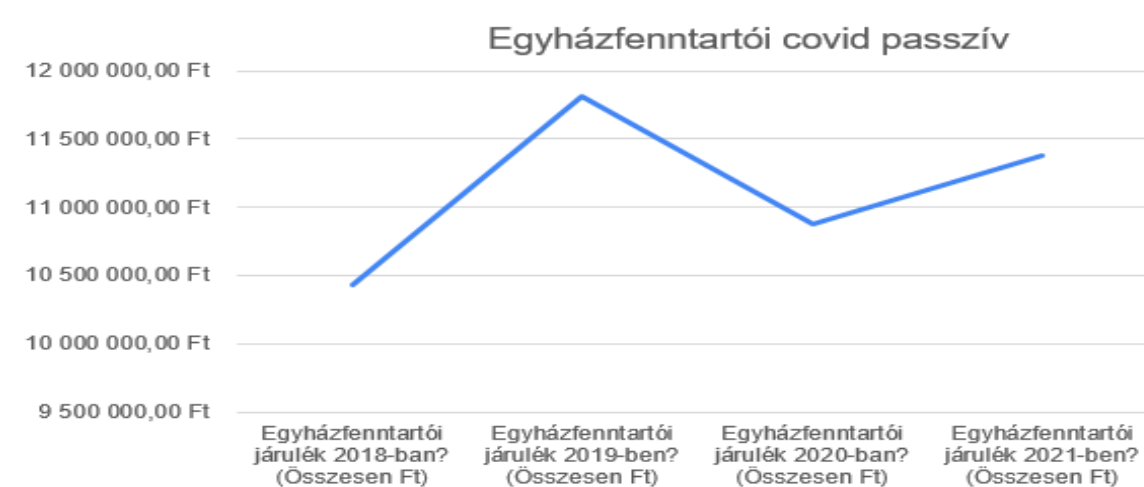
5. Misszió

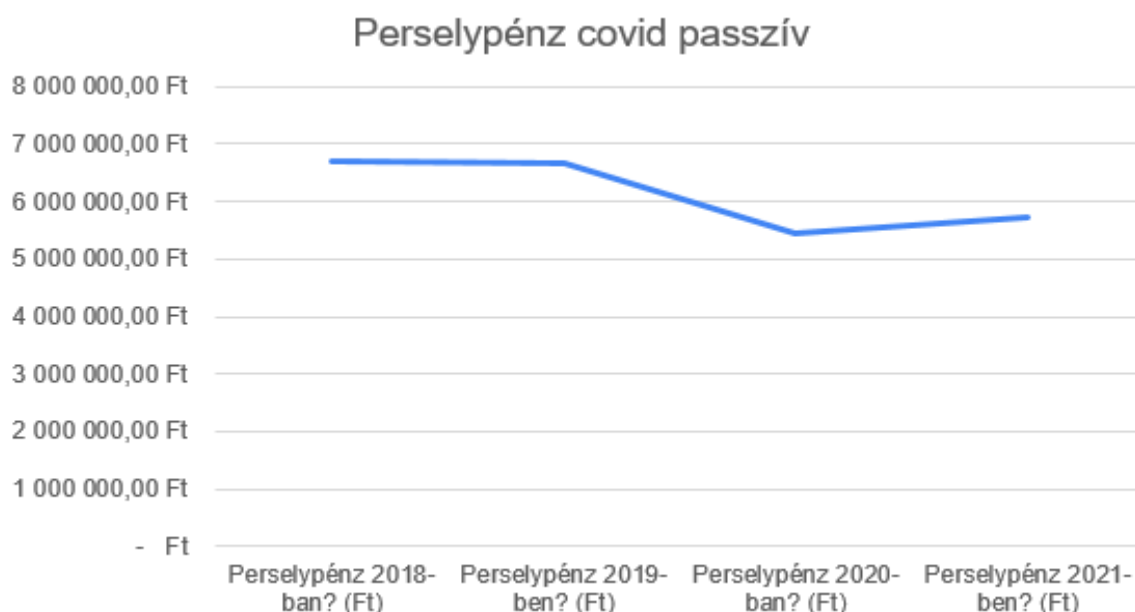
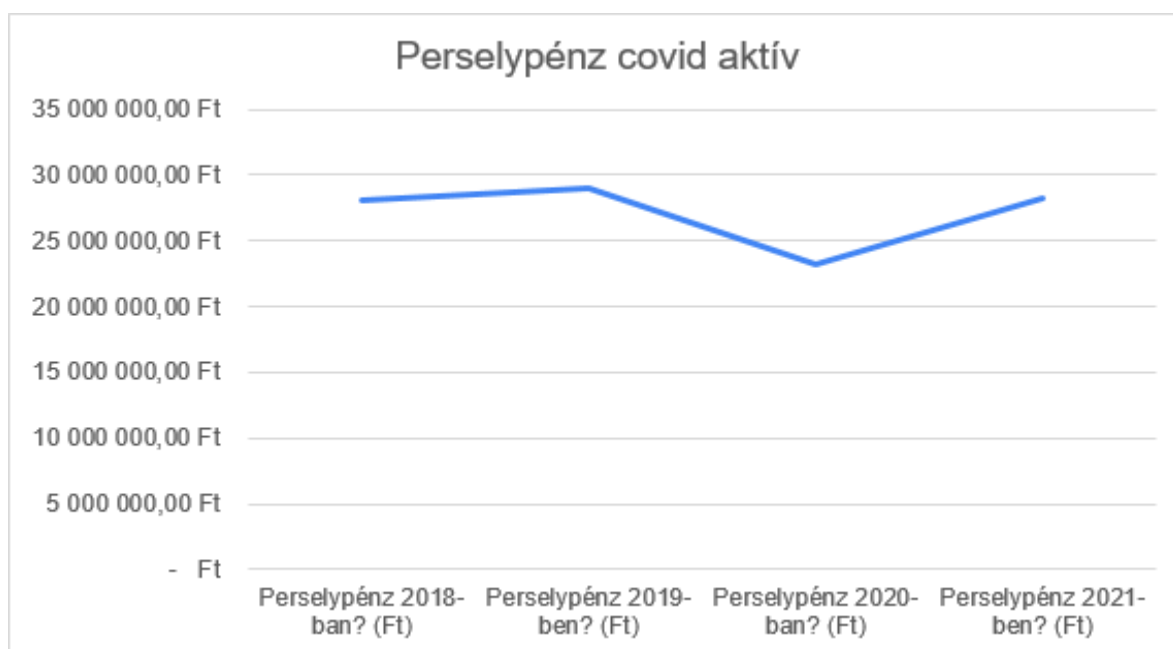
„Az istentisztelet az egyház tevékenységének alapja. Valljuk a lelki források és a lelkigondozás fontosságát, és nyilvánosan felhívjuk a társadalmak figyelmét az ilyen források és szolgálatok fontosságára. Miközben az egyházak nem egykönnyen veszik tudomásul az istentiszteleti összegyülekezésre vonatkozó korlátozásokat, elfogadják ezeket a járvány elleni alkalmas intézkedésként, és az istentisztelet, a közösségteremtés új, kreatív formáit alakítják ki az otthonokban, a szabadban és a digitális világban.”⁶

A gyülekezeti életet és a misszió területét fenekestül forgatta fel a járvány időszaka. Egyik pillanatról a másikra a személyes találkozás lehetősége meg lett tiltva. Talán az egyház történetében példátlan időszak következett be. A megszokott formáink, kereteink semmivé

⁶ Európai Protestáns Egyházak Közössége (GEKE) - „Egyházak együtt a járványban” - protestáns nézőpontok 2021

váltak és fel kellett tenni a kérdést: Van-e lehetőségünk arra, hogy továbbadjuk az örömhírt egy olyan világban, ahol minden addiginál nagyobb szükség van rá? Különböző formákban történt az evangélium továbbadása: online istentisztelet a gyülekezeti honlapokon, facebook, youtube oldalakon keresztül. Nyomtatott formában igehirdetések osztása, pásztori levelek, telefonos kapcsolattartások, imaóra és nyilvános imádságok tartása, podcast beszélgetés, helyi vagy országos tv-s istentiszteletek. Természetesen minden gyülekezetben más és más lehetőségek voltak arra, hogy ezeket az utakat megtalálják, alkalmazzák. Istennek legyen hála minden jó kezdeményezésért. Bár ezt mérni nem lehet, láthatjuk, hogy sokan ebben az időszakban egy-egy online alkalom meghallgatása után lettek a gyülekezetek iránt érdeklődővé. A vizsgálat során egy olyan szűrő volt, ami figyelemre méltó eredménnyel bír. A gyülekezeti aktivitás, a misszióra való törekedés, valamint az online kapcsolat elmulasztása között nagy különbségek vannak rövidebb távon is. Elsősorban a pénzügyekben látunk erre példát.





A táblázatok jól mutatják, hogy ahol volt online istentisztelet, személyes pásztori kapcsolat a nyájjal, ott a legegyszerűbb hálaáldozattal, az adakozással viszonzták a törődést. Ezekben a gyülekezetekben egy-egy hirdetésben könnyebben át lehetett adni az adakozás fontosságának üzenetét, annak új formáinak a lehetőségét. Így fordulhatott elő az, hogy ezekben a gyülekezetekben a járvány előtti évekhez képest jóval több egyházfenntartói járulék érkezett be, a járvány érdekes módon ezt a bevételt egyáltalán nem gyengítette, sőt. Ott ahol azonban ez a kapcsolattartás nem történt meg, vagy nem volt olyan erős, komoly gondokat okozott az adományok beérkezése. Érdeemes megvizsgálni a gyülekezeti adományokat gyülekezetenként, *„az úgy legyen készen, mint hálaáldozat, nem pedig mint kényszerű adomány”* (2Kor 9,5). A hálaáldozat azonban mindig válasz Isten szabadító kegyelmére és gondviselésére. Ha ezt a

gyülekezet nem hallja meg, nem mondják el számára, kinek a hibája, hogy nincs őszinte szívből fakadó hálaáldozat.

A misszió egyéb területein, a réteg és kiscsoportos alkalmak esetében is komoly hatása volt a vírusnak. Itt a kérdések a következő alkalmakat vizsgálták.

a) Nőszövetség

Kijelenthető a válaszok alapján, hogy vizsgált gyülekezetek 8%-ban volt a járvány alatt működő nőszövetségi alkalom. A járvány alatt és azóta azonban egyetlen gyülekezetben sem tartanak ilyen alkalmat.

b) IFI

Az ifjúsági alkalmak érdekes képet mutatnak. A válaszok alapján elmondható, hogy a gyülekezetek 32%-ban volt a járvány előtt ifjúsági alkalom. A járvány óta azonban 36%-ban. Még érdekesebb az adat, ha azt látjuk, a 200 fő feletti gyülekezetekben kevesebb lett az IFI-k száma 50%-ról 36%-ra esett vissza. Viszont a 200 fő alatti gyülekezetekben ez a szám 9%-ról 36 %-ra ugrott fel. Ez a járvány időszakában még magasabb volt. Érdeemes lehet megvizsgálni az okokat, megbeszélni a tapasztalatokat.

c) Bibliaóra

A bibliaórák tartása minden szinten visszaesést jelentett. A járvány előtt a gyülekezetek 68%-ban volt valamilyen bibliaóra, 2021-re ez a szám 48% lett.

d) Énekkar

Az énekkarok működésére mérte a második legnagyobb csapást a járvány. Itt a megye gyülekezeteinek a felében volt énekkar, mára azonban már csak a negyedében. Ennél is szomorúbb az a kép, amit a 200 alatti gyülekezetek esetében láthatunk. Ott a járvány előtt is csak 18%-ban volt ilyen alkalom, a járvány óta azonban már 0 % lett.

e) Házicsoport (Házi bibliaóra)

Talán a legkevésbé ismert és használt rétegalkalomról van szó, hiszen a gyülekezetek közel 10%-ban van ilyen, de az adatok alapján ez volt az egyetlen olyan alkalom, amely nem sérült a járvány következtében, hanem megmaradtak a közösségek, a találkozások.

Az úrvacsorázás a járvány óta a legtöbb gyülekezetben külön kelyhekben történik. Isten áldja meg gyülekezeteinket, hogy a járvány alatt megtapasztalt jó gyakorlatokat át tudják ültetni a mindennapokra, valamint egy hasonló időszak esetén Istentől kapott bölcsességgel és erővel tudják az elhívásuknak megfelelő szolgálatokat végezni. Talán ez a kis időszak is nagy minta lehet arra, hogy Isten megáldja a mi erőtlen próbálkozásainkat is.

6. Üzenetek

Az alábbiakban a gyülekezeti kérdőív válaszait másolom be, megjelölve az adott egyházközséget. A cél az volt, hogy olyan idézeteket, igeszakaszokat, igehirdetés részleteket gyűjtsünk össze, amelyek egy tükröt tarthatnak elénk az elmúlt két évvel kapcsolatban.

"Erősek vagyunk az Úr kezében!" (2Korinthus 10,4). A gyülekezetünk létszáma, pontosabban az aktív gyülekezeti tagok jelenléte, jelentősen lecsökkent az elmúlt másfél évben. Annak előtte egyre több fiatal család csatlakozott jelenlétével és szolgálataival, segítségével is a gyülekezethez. Ez akkor hatalmas segítség volt az időseiknek. Most ők eltűntek és csak néha jutunk információkhoz felőlük. Így a gyülekezetünk eredeti magjára újra nagyon sok, néha erőn felüli munka marad, amire Isten kegyelméből, napról napra megtapasztaljuk, hogy az Úr Isten a mi erősségünk és segítségünk!

(Környei és Oroszlányi Missziós Egyházközségek)

ISTEN MEGMARADÁSUNKAT AKARJA Az Úr kegyelmessége az, hogy még nincsen végünk; mivel nem fogyatkozik el az ő irgalmassága! Minden reggel meg-megújul; nagy a te hűséged! (JSir 3,22-23 Károli revideált fordítása). Textusunk egy ítéletes időben hangzott el, akkor, amikor Isten népe a Szentföldön elveszítette templomát, Jeruzsálemet, és a lakosság nagy része fogságra jutott. A nép - miközben siratta templomát, a szent várost, országát, - a panaszkodás mellett kereste a prófétai útmutatást és a megtérés útját. Aki a Felsőeknek rejtekében lakozik, a Mindenhatónak árnyékában nyugszik az. Azt mondom az Úrnak: Én oltalmam, váram, Istenem, Őbenne bízom." (Zsolt 91,1-2)

(Ászár-Kisbér-Tárkány Református Egyházközségek)

A 100 éves jubileum alkalmából született presbiteri határozat bevezetője: „A Komáromi Református Egyházközség presbitériuma Isten iránti hálával emlékezik megalakulásának 100. évfordulójára. A zsoltárossal együtt vallja: „Isten a mi oltalmunk és erősségünk, mindig biztos segítség a nyomorúságban. Azért nem félünk, ha megindul is a föld...” (Zsolt 456,1-3) Isten előtti alázattal fogadja, hogy bár a történelem Urának gondolatai nem a mi gondolataink, útjai nem a mi utaink, ám a hegyek megszűnhetnek, a halmok meginoghatnak (Ézs 55,8), de hozzánk való hűsége nem szűnik meg, és békességének szövetsége nem inog meg (Ézs 54,10). A presbitérium hálával emlékezik az elődökre, akik Isten hűségébe kapaszkodva gyülekezetet alapítottak, templomot, iskolát, lelkeszlakást, óvodát építettek, lelkes- ként, hitoktatóként,

gondnokként, presbiterként, nőszövetségben, ifjúsági és felnőtt bibliakörben, énekkarban és más közösségekben a nekik adatott hit mértéke szerint szolgálva a rájuk bízott drága kincset megőrizték a Szentlélek ereje által. Legyen áldott emléküik a gyülekezet közösségében, és nevük legyen felírva az élet könyvében!

(Komáromi Református Egyházközség)

"Akik az Istent szeretik, azoknak minden javukra szolgál" Róma 8, 28 „Mert nem félelemnek lelkét adott nekünk az Isten; hanem erőnek, szeretetnek és józanságnak lelkét.” (2 Tim 1,7) Pál apostol akkor írja e szavakat szeretett tanítványának, amikor ő és az általa vezetett gyülekezet is nehéz helyzetben voltak. Timóteust mindennapi problémák gyötrik; kellemetlenségek kínozzák, Pál azonban Rómából, a fogságból mégis biztatja „szeretett fiát a hitben” és emlékezteti, Kitől kapták az elhívást. Nem a körülmények változásának ígéretével kezdi e levelet, hanem tekintetét a Szabadító Úrra irányítja! Ez a felhívás hangzik ma felénk is! Ne a körülményekre tekintünk, hanem egyedül Jézusra! Így merhetünk hát mi is egyedül Rá hagyatkozni mostani még nehéz körülmények között." (részlet a 2021. április 25-i, gyülekezeti tagoknak küldött prédikációból)

(Komárom-Szőnyi Református Egyházközség)

"Erős üdvözítőt támasztott nekünk..."(Lukács 1, 69) A 2020. év karácsonyára készülve, abban a helyzetben, amikor emberemlékezet óta először nem volt templomi szentesti istentisztelet, nem tudtuk az ünnep előtt a szokásos "öregek karácsonyára" összegyűjteni az egyébként is elszigetelt idős, beteg gyülekezeti tagokat, ez az ige került a számukra kiküldött 130 jelképes csomagba igei üzenetként néhány szó kíséretében. Ez az ige volt a szabadtéren, a templomdombon tartott szentesti istentisztelet alapigéje is. Előzetesen felvett és a hittanosok szintén előre felvett kis betlehemesével kiegészített istentiszteletet is ezzel az igével és ige hirdetéssel adta le a helyi kábel tv szenteste. Gyengeségünk és kiszolgáltatottságunk közben többször is előkerült ez az ige.

(Ácsi Református Egyházközség)

Akkor az ÚR ezt mondta Gedeonnak: Túl sok ez a nép, amely veled van, nem adhatom a kezükbe Midjánt. Különben még így fog dicsekedni Izráel velem szemben: A saját kezem szabadított meg engem! Övé a szabadítás -Megszabadítja népét - már megszabadított - már győztesek vagyunk Jézus Krisztusban Csodálatos: Körülöttünk összeomolhat minden, de mi

győztesek maradunk! Csoda: Úré a szabadítás. Meghallgatja a nyomorúságban lévőt, az ő kiállításukat! Bízhatok! Neki adjatok dicsőséget! Megtapasztaljátok a szabadítást!

(Kisigmándi Református Egyházközség)

Mindezidáig az Úr Isten megsegített minket. A karanténhelyzet után is tudtunk hálaadó istentiszteletet tartani műemléktemplomunk belső felújításáért, Püspök Úr szolgálatával. 2021-ben új harangot vásároltunk pályázati támogatásból, valamint harangjátékot szereltettünk fel a templomtoronyba, az itt élők nagy örömére. Ezért hálaadó istentiszteletet tartottunk az újonnan beiktatott Esperes Úr szolgálatával. Hittanosainkkal Zemplénben kirándultunk, táboroztunk.

(Lábatlani Református Egyházközség)

A járvány elején jött elénk az egyiptomi tíz csapás története. A csapások közül a legtöbb nem érintette a Gósen földjén lakó zsidókat. Azért imádkoztunk, hogy életünk és gyülekezetünk legyen Gósen földje. És azt tapasztaltuk, hogy a gyülekezetből senki nem halt meg a covid következtében.

(Tatabánya-Bánhidai Református Egyházközség)

Mindenütt szorongatnak minket, de nem szorítanak be, kétségkedünk, de nem esünk kétségbe; üldözöttek vagyunk, de nem elhagyottak; letipornak, de el nem veszünk; Jézus halálát mindenkor testünkben hordozzuk, hogy Jézus élete is láthatóvá legyen testünkben. (2Kor 4,8)

(Szákszendői Református Egyházközség)

Annak ellenére, hogy nem találkozhattunk, illetve amikor lehetett kevesebben voltunk, igyekeztünk maximálisan érdeklődni egymás felől. Vezérgondolatunk a Páli gondolat volt mindvégig, "ha az Úr akarja és élünk" találkozunk és az evangélium hirdettetik.

(Szomódi Református Egyházközség)

"Simon így felelt: Mester, egész éjszaka fáradtunk ugyan, mégsem fogtunk semmit, de a te szavadra mégis kivetem a hálót." (Lk 5,5) "„Fiam, ne vedd meg az Úr fenyítését, és ne csüggedj el, ha megfedd téged," (Zsid 12, 5)

(Mocsai Református Egyházközség)

Templomunk az imádság háza. Mind a Covid kirobbanásakor, mind a háború kirobbanásakor nem volt igehirdetés, csak imaközösség. A templom bejáratánál van egy imaláda. Imakéréseket gyűjt. Sokkal többet imádkozunk egymással, mint korábban.

(Tatabánya-Óvárosi Református Egyházközség)

"Mert nem a félelem lelkét adta nekünk az Isten, hanem az erő, a szeretet és a józanság lelkét."
(2Tim 1,7)

(Vértesszőlősi Református Missziói Egyházközség)

Istenünk, újíts meg bennünket! Ragyogtasd ránc orcádat, hogy megszabaduljunk! (Zsolt 80,4)

(Kocsi Református Egyházközség)

A föld még kietlen és pusztá volt, a mélység fölött sötétség volt, de Isten Lelke lebegett a vizek fölött. (1Móz 1,2)

(Naszályi Református Egyházközség)

Ne félj, csak higgy!

(Pilismarót-Dömös Református Társegyházközség)

„Mégfogyva bár, de törve nem...”

(Etei Református Egyházközség)

"Az Úr énnékem őriző pásztorom"

(Nagyigmándi Református Egyházközség)

Furcsa érzések vannak bennem. Egyrészt a várakozás, hogy talán a következő héttől már tudhatunk valamit a megszorítások enyhítéséről, másrészt pedig a bizonytalanság, hogy még mindig nem lehet látni a fényt az alagút végén. Ezt az érzést pedig erősítik a hírek, amik eljutnak hozzánk, hogy az emberek türelme fogytán van. Mintha minden inogna alattunk, és nem találnánk a biztos alapot, amire ráállhatunk, és szilárd, rendíthetetlen lélekkel nézzünk előre. Kicsit olyan ez az érzés, mint amikor ködben utazunk, és nem látjuk a következő métereket sem, nemhogy a kanyarokat, vagy a veszélyt magunk körül. Hiszem, hogy ebben a helyzetben Isten napfénye az, ami minden ködöt eloszlat. Ahogyan az egyik dicséretünkben is kérjük: „ködöt foszlatva láttasd szent eged”. (511. dicséret 5. vsz.) Hogyha van biztos fénysugarunk,

akkor nem kell félnünk attól, hogy a ködös lelki állapot tartós marad. Ezzel a hittel tekinthetünk magunk körül szét, és tekinthetünk előre is. „Nem a nap lesz többé napvilágod, és nem a hold fénye világít neked, hanem az Úr lesz örök világosságod, és Istened lesz ékességed”. (Ézsaiás 60.19) Ahogyan biztatni szoktuk egymást, hogyha a napot felhők is takarják el, attól még ugyanolyan erőteljesen süt, mint mindig. Attól, mert a lelkünk felhői, és az érzéseink ködfoszlányai eltakarják a napot, attól még ott ragyog ugyanolyan erővel, mint mindig. Isten ereje, áldása, hatalma rendíthetetlen erővel vesz körül bennünket.

Talán a legfontosabb meggyőződésünk pontosan ez a hit. Lehet, hogy sok mindent nem látunk tisztán, de egy valamiben minden körülmények között 100%-osan biztosak lehetünk. Senki és semmi nem szakíthat el minket attól a szeretettől, amit megmutatott nekünk a mi Istenünk Jézus Krisztusban. Pál apostol meggyőződését valljuk a magunkénak is, és talán érdemes megtanulni kívülről ezt az ígét: „Mert meg vagyok győződve, hogy sem halál, sem élet, sem angyalok, sem fejedelmek, sem jelenvalók, sem eljövendők, sem hatalmak, sem magasság, sem mélység, sem semmiféle más teremtmény nem választhat el minket Isten szeretetétől, amely megjelent Krisztus Jézusban, a mi Urunkban.” (Római levél 8. rész 38-39. verse) Csak ebben a meggyőződésben van értelme az imádkozásnak, a Bibliaolvasásnak, a reménykedésnek, a türelmünknek, a szeretetünknek. Hogyha nem lennék egészen biztos Jézus Krisztus szeretetében, akkor nem tudnék üres templomban a kamera előtt megállni. Hogyha nem lennék egészen biztos abban, hogy semmilyen vírus, semmilyen veszteség, semmilyen erő nem rendítheti meg a legkisebb mértékben sem Isten irántam meglévő hűségét, akkor nem tudnék kitartani ebben a gyülekezeti szolgálatban, és tudom, hogy a kollégáim sem tudnának. Ebben a meggyőződésben folytatjuk mindazt, amit elkezdtünk. 2020. április 29. pásztori levél – Dr. Szabó Előd

(Tatai Református Egyházközség)

Zárszó

Hiszem, hogy Istennek még mindig célja van az Ő egyházával, így a mi egyházmegyénkkel, gyülekezeteinkkel is. „**Mit hiszel az egyetemes keresztyén Anyaszentegyházról?** Hiszem, hogy Isten Fia a világ kezdetétől a világ végezetéig az egész emberi nemzetségből Szentlelke és igéje által az igaz hitben megegyező, örök életre kiválasztott gyülekezetet gyűjt magának, ezt oltalmazza és megtartja. Hiszem, hogy ennek a gyülekezetnek én is élő tagja vagyok, és örökké az is maradok.⁷” A cél nem változott, a völegény, Jézus Krisztus várja az ő felékesített mennyasszonyát, az egyházat, hogy egyesüljön vele. Ehhez a

⁷ Heidelbergi Káté 54. kérdés felete

teljes örömhöz kell eljutnunk! Ez azonban nem a széles kapu és út, hanem a keskeny, mely sokszor feladatokkal, kihívásokkal és erőfeszítéssel jár az egyház számára. „*A szolgák feladata ugyanis az, hogy gyűjtsék össze a szent közösséget, körükben hirdessék Isten igéjét, az egész tanítást alkalmazzák az egyház helyzetére és hasznára, hogy amit tanítanak, az szolgálja a hallgatók javát, és építse a hívőket. Feladatuk továbbá, hogy tanítsák meg a hit alapjait a tudatlanoknak, vigyék a szegények szükségét a gyülekezet elé, látogassák meg a betegeket és azokat, akiket különféle kísértések gyötörnek, oktassák őket, és tartsák meg az élet útján. Ezenkívül tartsanak nyilvános imádkozásokat, vagy szükség idején könyörgéseket, böjttel, vagyis szent megtartóztatással egybekötve, és a lehető legszorgalmasabban gondoskodjanak mindenről, ami a helyi egyházak nyugalmát, békéjét és javát szolgálja. Hogy az egyházi szolga mindezt jobban és könnyebben teljesíthesse, mindenekelőtt azt kívánjuk meg tőle, hogy legyen istenfélő, buzgón imádkozzék, olvassa kitaratóan a Szentírást, legyen éber mindenben és mindig, és tündököljék tiszta lélettel mindenki előtt.*”⁸ Istennek legyen hála, ha ez a tanulmány figyelmeztetésként, gondolatébresztőként tud szolgálni ezért a célért.

2022. április 7. Tata

Farkas Balázs lelkipásztor

⁸ II. Helvét Hitvallás 18. rész